

Greenkeeper tussen de bloembollen

Team Tespelduijn plantte 750.000 bloembollen op de golfbaan

Midden in de Bollenstreek, op twee steenworpen afstand van de Keukenhof, is op Landgoed Tespelduyn, eigendom van de familie Van Duivenvoorde, een nieuwe 9-holes baan in gebruik genomen. Circa 750.000 bloembollen geven deze baan een bijzonder karakter. Vanaf een 23 meter hoge terp heeft men uitzicht op de vele bloeiende bloembollen op deze baan. Greenkeeper Ro Wempe zwaait hier de scepter tussen de golfballen en de bloembollen.

Auteur: Broer de Boer

De aanleg van deze 9-holes baan door Berkelmans Van Esch werd dit jaar afgerond. Op 2 april werd de baan feestelijk geopend. De redactie van de Greenkeeper was daarbij. We spraken met de hoofdgreenkeeper van de nieuwe baan, Ro Wempe (48). Hij werd door de familie Van Duivenvoorde, eigenaar van de nieuwe golfbaan, op 1 september 2010 van het gras van de 9-holes par-3 baan van Golfcentrum Noordwijk geplukt. Nu mag hij zich uitleven op een nieuwe en bijzondere baan middenin de Bollenstreek. Ro Wempe zegt een goede overdracht van de baan te hebben gehad van Berkelmans Van Esch, de aannemer die de aanleg van de baan verzorgde. "Maar ik heb er zin in om deze baan wel mijn eigen stempel te gaan geven", zegt Ro. "Uiteraard in overleg met de eigenaars van de golfbaan." Hovenier Jaap Passchier, die al een aantal jaren op het familielandgoed werkt, is een van de vaste medewerkers die hem daarbij gaan assisteren. Het greenkeeperteam dat het onderhoud heeft

van 14 holes wordt verder aangevuld met een aantal seizoenskrachten.

Unieke baan

Golfbaan Tespelduyn is volgens Ro een uniek project en dat oogt ook zo: "We zitten hier zowel in de Bollenstreek als in een duinomgeving", verduidelijkt hij. "Juist die twee elementen zijn gemixt om deze golfbaan zijn uitstraling te geven. Hoewel je zo dicht in de nabijheid van de duinen invloed ondervindt van de natuurelementen, is er toch niet voor gekozen om de baan een links-uitstraling te geven, maar juist een mengeling van een polder- en parkgolfbaan. Vanaf het hoogste punt, 23 meter, op de Terp, kun je de skyline van Amsterdam en Den Haag zien. Ook heb je zicht op de Keukenhof en Schiphol en zie je de zeereep. Het bijzondere van onze 9-holes baan is echter de aanplant van verschillende meerjarige bolgewassen in een groot aantal plantvakken. Zowel in het voorjaar, de zomer als in het najaar

gaan die bolgewassen onze baan een bijzonder aanzien geven. Henk Koster, voormalig directeur van de Keukenhof, heeft bij de aanleg een flinke vinger in de pap gehad, en hij zet zich enorm in voor het unieke karakter dat onze 9-holes bollenbaan gaat krijgen."

Ro Wempe.

De 23 meter hoge Terp midden in de Bollenstreek

Het blijkt dat er in najaar 2010 in totaal meer dan 750.000 bloembollen met de hand gepoot zijn. Daarvoor werd een ploeg medewerkers ingehuurd via een uitzendbureau. Ro Wempe heeft een deel daarvan door zijn handen laten gaan. "Mechanisch potten van de bloembollen was geen optie in verband met de zware machines waarvan dan sprake is en vanwege de relatief kleine plantvakken." vertelt hij. "De plantvakken vormen overigens ook een soort proeftuin voor de mensen die in het bollenvak werken. Ze kunnen zelf beoordelen, maar ook aan hun relaties laten zien hoe de bloeivijze van verschillende rassen na verwildering is. De groene delen van de bollen worden, net zoals we dat met de rough gaan doen, gewoon afgemaaid. De bloembollen blijven gewoon in de grond."

"Je kunt mij niet wijsmaken dat ons frequente maaien zo goed is voor de gezondheid van de grasplant"

De terp op

Ro Wempe rijdt me met een Club Car naar het hoogste punt van de baan. Onder ons bevindt zich 'de Terp', een afgedekte bewaarplaats van restafval. Net zoals 'de Terp' van golfclub Emmeloord is het een eufemisme voor een

afgedekte vuilnishoop die een nieuwe, prachtige functie krijgt in een polderachtig landschap. Vanaf de grote hoogte wijst Ro me de langste holes aan. Hole 3 is een par-4 die 23 meter downhill gaat. Golfers mogen vervolgens proberen in de vijf slagen die daarvoor staan, hun bal uphill weer in de cup van een 'onzichtbare' green te spelen. Voor hun inspanningen worden ze tweemaal beloond met een prachtig uitzicht. De holes 8, 9 en 10 zijn aangelegd rondom de driving range. De overdekte afslagplaats hiervan ligt er fraai bij. Al rijdend met de clubcar, wijzend en pratend geeft Ro uitleg over het Pact van Teijlingen waarvan hier sprake is. Dat heeft alles te maken met het teeltoppervlak van bloembollen in deze streek. Ro Wempe: "Binnen de ons omringende gemeentes is een afspraak gemaakt over het aantal hectares bollen dat hier in de streek moet blijven bestaan. Zo blijft het kenmerkende van de Bollenstreek bestaan." Onder meer door uitbreiding van bestaande woonkernen dreigde de bollenteelt in een neerwaartse spiraal te komen. Om dat tegen te gaan, zijn hierover in 1996 dus harde afspraken gemaakt. Een bloembollenteler kan zijn teeltgrond niet zomaar een andere bestemming geven en anderzijds is er ook geen uitbreiding van de bollenteelt mogelijk. Ro: "Ik meen dat er momenteel zo'n 1.250 hectare bollen geteeld worden. Dat wij hier nu bollen 'verbouwen', betekent dus dat een bloembollenteler een stukje

van zijn areaal heeft ingeleverd."

Loods in bollenschuur

Uiteraard bezoeken we de greenkeepersloods van Golfbaan Tespelduijn. Het zal u niet verwonderen dat daarvoor een voormalige bollenschuur wordt gebruikt. Zelfs de koelruimte waar eerder

Mogelijk de oudste nog werkende greenkeepermachine.

Driftarm spuiten is ook belangrijk. Het waait hier vaak.

de bollen werden bewaard, is nog duidelijk te herkennen. Ro Wempe blijkt flink geïnvesteerd te hebben in groen-gele machines. "Ook op mijn vorige golfbaan had ik zeer goede ervaringen met de maaiapparatuur en machines van John Deere. Vooral de bedrijfszekerheid en de lage onderhoudskosten spraken me altijd aan", aldus Ro. "Tja, en als je dan dankzij een geheel nieuw machinepark een goede deal kunt afsluiten met

leverancier Perfors/Marechal, dan is de keuze snel gemaakt." Ro noemt zichzelf geen materiaalman, maar koestert zijn spulletjes wel. Daarvan raak ik overtuigd als hij me op de JD 22 wijst die hier in de loods staat. "Deze greenmaaier dateert van 1989", weet Ro. "Het gaat om de eerste John Deere walk behind-greenmaaier die in Europa geleverd is." Het plaatje meldt dat de maaier in Japan geproduceerd is. Deze oude

machine - drie keer trekken aan het koord en hij loopt – gebruikt Ro altijd na het bezanden. Zo houdt hij de messen van zijn nieuwe machine zo lang mogelijk scherp. Het jonge broertje, een nieuwe JD 220 C, is echter Ro's favoriete machine. "Ik vind het werkelijk prachtig om de greens te maaien met zo'n walk behind, maar of ik daarmee doorga in de toekomst moet nog blijken. We werken hier in principe met drie greenkeepers en er gaat nu toch al zo'n 3,5 uur per keer in zitten om alle veertien greens te maaien, zodat we toch overwegen deze klus met een triplex-maaier te gaan doen; dat gaat veel sneller."

Biologisch

Dat er een halve pallet kunstmest in de loods staat, lijkt haaks te staan op Ro's uitspraken over zijn voorkeur voor biologische bemesting en het afzweren van chemie op 'zijn' golfbanen. Onderweg vertelde de enthousiaste Ro me namelijk dat hij op de baan van Golfcentrum Noordwijk de laatste acht jaren nauwelijks kunstmest heeft gebruikt. Een jaargift van 25 kg zuivere N op circa 3.300 vierkante meter green, verdeeld over zes beurten, mag tenminste nauwelijks naam hebben! Ro heeft het helemaal niet staan op chemie en gaat voor

Soms wijkt Ro heel bewust van het maaischema. "Om, zo zegt hij "het gras eens lekker door te laten groeien.

Golfbaan Tespelduyn, een mengeling van een polder- en parkgolfbaan.

de natuur. Daarbij zet hij sterk in op biologische meststoffen en zeewierextracten. Ook de baan van Tespelduyn moet hier vanaf 2011 aan geloven. Ro Wempe: "Aannemer Berkelmans Van Esch heeft de kunstmest gebruikt die hier – nog – staat. Ik zal het restant opmaken, maar daarna schakel ik over op biologische meststoffen en zeewierextracten. Bij dit laatste gaat het om Biofeed, een zeewierextract, geproduceerd via de zogenaamde koude methode (zie elders in dit vakblad, -red.) dat het bodemleven stimuleert en gezond maakt. Ik heb de overtuiging en ervaring dat een gezonde bodem voor een gezondere grasplant zorgt, waardoor je minder problemen krijgt met bijvoorbeeld schimmels op je greens." Volgens Ro's zeggen worden zeewierextracten als biologisch product zelfs in de medische wereld toegepast, "dus kan het alleen maar goed zijn. Tel al die percentages N, P en K in kunstmest maar eens bij elkaar op. Weten we eigenlijk wel waaruit de rest van dat product bestaat? Ik in elk geval niet. Wat ik wel weet, is dat we bij gebruik van kunstmest en chemie de bodem en de grasplant ook zouten toedienen. En daarvan vraag ik me altijd af of dat echt wel zo verstandig is."

Maaibeurt overslaan

Tespelduyn kent naast een grote variatie in bloembollen en het gebruik van zeewierextract nog een geheim middel: een schaapskudde. De 23 meter hoge terp is inmiddels in drie secties afgerasterd. De schapen hoeven hun kop niet te buigen voor geslagen ballen, want ze grazen op plaatsen waar de trefkans minimaal is. Op milieu- en diervriendelijke wijze wordt zo een deel van het gras en de begroeiing op de terp kort gehouden. Heeft Ro Wempe nog meer bijzondere werkmethoden meegenomen van Golfcentrum Noordwijk naar Tespelduyn? Over het antwoord aarzelt hij niet lang. "Ja", zegt hij. "Gewoonlijk maaide ik de greens op de NGC tijdens het seizoen altijd op maandag, woensdag en vrijdag. Soms week ik echter heel bewust van dat strakke schema af en sloeg bijvoorbeeld de woensdagbeurt over. Puur om het gras eens lekker de gelegenheid te geven door te groeien, een goede wortel te kunnen vormen. Want je kunt mij namelijk niet wijsmaken dat ons frequente maaien zo goed is voor de gezondheid van de grasplant." Wat bodem betreft heeft Ro het in elk geval goed getroffen met zijn nieuwe baan: "De geestgrond die we hier achter de

duinen hebben, laat zich goed sturen, qua vocht en qua voedingsstoffen. Van oudsher is dit namelijk ook een uitstekende teelgrond voor aardappels en – nu nog steeds – bloembollen", aldus Ro. Op mijn onvermijdelijke vraag over de grassoorten die op de Tespelduynse greens groeien, zegt Ro. "De aannemer heeft de baan ingezaaid. Op de greens is een mengsel van 90/10 roodzwemk/gewoon struisgras gebruikt. En dat is ook het mengsel dat ik gekozen zou hebben!"

Golfbaan Tespelduyn

De Bloembollenbaan van Golfbaan Tespelduyn is een uitdagende 9-holes golfbaan van 1.825 meter en par-32 (gemeten over 9 holes) en met de NGF B-Status.

- 1 par-5 (425 m, 18 m uphill)
- 3 par-4 (275 – 390 m) (waarvan 1 baan 23 m downhill)
- 5 par-3 (70 – 180 m)